

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, ст. викладач
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

РЕАЛИЗАЦИЯ КОНТРОЛЬНЫХ ФУНКЦИЙ КАЗНАЧЕЙСТВА В РАМКАХ СИСТЕМЫ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Найголовнішою умовою для забезпечення сталого економічного розвитку української держави є контроль за раціональним та ефективним витрачанням бюджетних коштів. Ця функція в сучасних умовах зосереджується в руках окремих державних фінансових інституцій, однією з яких виступає Державна казначейська служба України. Внаслідок того, що в незалежній Україні розвиток казначейської системи виконання бюджетів відбувався досить прискореними темпами, склалася ситуація, коли така функція органів казначейства, як контроль за виконанням

кошторисів розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, вимагає глибокого та детального удосконалення, що, в свою чергу, забезпечить спростування невідповідності значення інституту казначейства, яке було започатковане з перших років його створення, з тією надзвичайно важливою роллю, яку він матиме відігравати в сучасних економічних умовах.

Незважаючи на глибину проведених досліджень у цій сфері, існує така не вирішені раніше частини загальної проблеми, як удосконалення контрольних функцій при обслуговуванні кошторисів розпорядників та одержувачів бюджетних коштів та інших клієнтів казначейства, розкриття принципово нових можливостей для здійснення державного контролю та виконання найновітніших завдань як з точки зору суто організаційних, так і методологічних аспектів.

Так, відповідно до бюджетного законодавства органи Державної казначейської служби України не несуть відповідальності за недостовірність підтвердних документів та їх зміст, на підставі яких були складені розрахункові документи, оформлені розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, а також за повноту і своєчасність сплати ними податків, зборів та обов'язкових платежів. Це є суттєвим недоліком системи казначейського обслуговування, який, в свою чергу, створює можливості для посадових осіб бюджетних установ за умови отримання певного економічного інтересу надавати своїм партнерам передплату за товари, роботи та послуги наступним шляхом: в органах казначейства реєструються зобов'язання на підставі недійсних первинних документів, а насправді товари будуть відвантажені, роботи виконані, а послуги отримані набагато пізніше. В масштабах цілої країни відбуватиметься ситуація перетікання значної суми бюджетних коштів на рахунки комерційних структур, які мають можливість їх використання у власних інтересах впродовж досить тривалих періодів часу. При проведенні перевірок органами Державної фінансової інспекції ці факти можуть бути виявлені, але це відбудеться через досить значний відрізок часу, впродовж якого бюджетні кошти могли б працювати в інтересах суспільства. Існуючий стан речей унеможливорює оперативне, ефективне та раціональне управління коштами розпорядників та одержувачів бюджетних коштів. Підтвердженням правильності державної політики в сфері контролю за раціональним використанням коштів, на наш погляд, повинна стати розробка стратегія реформування системи контрольних функцій казначейських органів. Ця стратегія передбачатиме організацію роботи працівників територіальних органів казначейства в межах розміщення відповідних органів місцевого самоврядування, що забезпечить керівництво фінансовими ресурсами місцевих органів влади не тільки на стадії оплати зобов'язань, але і на стадії їх прийняття.

До переваг вищезазначеної стратегії удосконалення системи контрольних функцій казначейської служби перш-за все слід віднести цільове спрямування бюджетних коштів, контроль за дотриманням якого починається ще на етапі укладання угод, підготовки проектно-кошторисної документації, оприбуткування товарно-матеріальних цінностей на складі, надання послуг різного роду розпорядникам бюджетних коштів.

Підсумовуючи сказане, зазначимо: обов'язковою умовою для досягнення ефективної реалізації контрольних функцій в процесі казначейського обслуговування бюджетних коштів як засобу раціонального та прозорого розподілу фінансових ресурсів держави з метою задоволення усіх соціальних потреб є прийняття комплексу визначених організаційних заходів, спрямованих на створення додаткових можливостей щодо здійснення контролю за проходженням державних коштів на всіх етапах бюджетного процесу.

Система виконання контрольних повноважень має стати однією з найдосконаліших складових діяльності інституту казначейства та, в свою чергу, однією з ланок інтегрованої системи управління державними фінансами. Треба лише створити для цього необхідні умови: прийняття бюджетного законодавства, адекватного сучасним соціально-економічним вимогам, теоретична та методологічна

оптимізація технологій організації контролю за виконанням кошторисів розпорядників і одержувачів коштів бюджетів різних рівнів.

Література: 1. Конституція України. Затверджена Верховною Радою України 28.06.1996р. №254/96-ВР//Відомості Верховної Ради України,-1996. - №30. 2. Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407 “Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами” від 17.01.2013 р. № 130/22662. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>. 3. Бак Н. А. Фінанси : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. А. Бак ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2012. - 351 с. : рис., табл. 4. Бліщук К. М. Державні та місцеві фінанси. Бюджетний процес : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / К. М. Бліщук, Л. Р. Михайлишин ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 175 с. : рис., табл.

